

Світ допомагає відновлювати Україну

Спецвипуск/липень

ІНФОРМУЄ, ПОЯСНЮЄ, НАДИХАЄ!

Запорізька область – лідер із будівництва підземних шкіл

П'ЯТЬ ІЗ ДЕСЯТИ запланованих підземних шкіл вже почали зводити у місті Запоріжжі та Запорізькому районі.

Зокрема, відомо про початок робіт у Космічному і Хортицькому мікрорайонах Запоріжжя та Кушугумській громаді. Там планують запустити освітній процес уже восени.

Незабаром почнуть будувати ще дві підземні школи. Про це повідомив у телеєфірі голова Запорізької ОВА Іван Федоров, зазначивши, що мета влади на цей рік – побудувати десять підземних шкіл у Запоріжжі та в громадах Запорізької області:

Початок будівництва підземної школи в Кушугумській громаді

“Напрацьовуємо практику роботи на різних ґрунтах і рельєфах. Обов'язково встановимо в укриттях сучасну систему вентиляції. Враховуючи спроби ворога зруйнувати енергетичну систему України, забезпечимо освітні заклади резервним живленням”.

Загалом в Україні, за інформацією МОН, нині будують-ся вісім підземних шкіл:

у Запорізькій області – п'ять, Дніпропетровській – дві, Сумській – одна.

Як зазначили в МОН, у нашій області укриття будують як підземні школи, та чотири з них передбачають одночасне перебування 460 учнів і 40 працівників. Одне укриття розраховано на 200 осіб.

Фото Facebook

“Освітній процес – не перериватиметься”

У ЗАПОРІЖЖІ планують завершити капітальний ремонт у загальноосвітній школі №53 [Шевченківський район], яка дев'ять років тому постраждала під час масштабної пожежі.

У відремонтованому навчальному закладі зможуть навчатися 300 учнів, повідомила секретарка Запорізької міськради Регіна Харченко.

Капітальний ремонт закладу розпочався ще у 2020 році, але роботи не були завершені.

Нині, за словами Харченко, є шанси, навіть в умовах війни, відремонтувати цю школу – на всеукраїнському рівні було схвалено рішення відновити роботи.

Також було підписано додаткову угоду до Угоди про передачу коштів позики на ремонт будівлі.

“У результаті понад 300 школярів вчитимуться у сучасних кабінетах початкових класів, хімії, фізики,

біології, інформатики, іноземних мов. Крутий дизайн приміщення мотивує – бачимо це на прикладі оновлених бібліотек і мистецьких шкіл.

Головне: підвальне приміщення школи переоблаштують під протирадіаційне укриття.

Освітній процес не перериватиметься, а діти будуть у безпеці. Планується побудувати й модульну котельню”, – написала Регіна Харченко.

Нагадаємо, що масштабна пожежа в будівлі школи №53, яка була побудована у 1940 році, сталася 22 червня 2015 року через порушення правил протипожежної безпеки під час ремонту даху.

Тоді у школі працював літній табір – дітей вчителі евакуювали до прибуття пожежників.

У результаті інциденту ніхто не постраждав.

Фото з відкритих джерел

У Запоріжжі працюють безкоштовні репетитори для дітей

ДОБРЕ ВІДОМИЙ у Запоріжжі благодійний фонд «Карітас Запоріжжя» реалізує проєкт «Соціальне репетиторство». Він передбачає, що діти із сімей вразливих категорій можуть на безоплатних заняттях підтягти швидкість читання, розібратися в математиці та покращити свої знання з англійської чи історії.

– Допомагаємо випускникам готуватися до вступу у вищі навчальні заклади за програмою з трьох основних предметів, які є обов'язковими для складання НМТ – української мови, математики та історії України. Заняття з ними проводяться тричі на тиждень з кожного предмету по дві години. Уроки

для молодших школярів проходять теж тричі на тиждень – це читання, письмо і математика. А ще також практикуємо творчі заняття, ліплення з пластиліну, малювання, – розповіла координаторка центру по роботі з дітьми та молоддю БФ «Карітас Запоріжжя» Юлія Рошукіна.

Як приєднатися до безкоштовних освітніх занять?

■ Зареєструватися у гугл-формі у соцмережах «Карітас Запоріжжя» [https://www.facebook.com/caritas.zp/?locale=ru_RU»>].

Звернутися за адресою: місто Запоріжжя, вулиця Фанатська, 17.

Україна та Норвегія погодили можливість продовження перевезень без дозволів

МІНІСТЕРСТВО розвитку громад, територій та інфраструктури і Міністерство транспорту Норвегії погодили можливість продовження виконання двосторонніх та транзитних перевезень між країнами без дозволів до 30 вересня 2024 року.

У серпні цього року відбудеться засідання профільної комісії, за результатами якого очікується подальше продовження

«транспортного безвізу» з Норвегією.

Лібералізація вантажних перевезень можлива для транспортних засобів стандарту екологічності Євро-5 та вище. Під час виконання перевезень на борту вантажівки водії повинні мати сертифікат, що підтверджує екологічний клас вантажівки.

Випуск «Україна і світ» – читайте на 2-й стор.

Фільм про незламних енергодарців отримав нагороду міжнародного кінофестивалю

ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ фільм про Енергодар «Незламні енергодарці» став лауреатом V Рівненського міжнародного кінофестивалю «Місто мрії». Стрічка режисера Миколи Карнауха посіла друге місце.

Як повідомляє ініціатор проєкту НАЕК «Енергоатом», це кінострічка про події 4 березня 2022-го, коли російські війська обстрілювали Запорізьку АЕС, щоб захопити її та місто-супутник Енергодар. Через що довелося пройти надзвичайно хоробрим атомникам та місцевим жителям, розповідає короткометражний документальний фільм. У ньому показано місця утримання викрадених людей, умови, у яких їх тримали, та знущання над персоналом ЗАЕС.

Наші незламні енергодарці не здалися і до останнього трималися мужньо та гідно! Бо Енергодар – це Україна, ЗАЕС – це Україна!

Фото: «Енергоатом»

АКТУАЛЬНО

Чому запоріжцям відмовляють у виплатах за пошкоджене обстрілами житло?

КОМПЕНСАЦІЮ у 48,6 млн гривень на ремонт пошкодженого житла за програмою «єВідновлення» вже отримали 714 жителів Запорізької області, однак частині власників зруйнованих осель у коштах відмовили. З якої причини?

За словами директора департаменту житлово-комунального господарства та будівництва Запорізької ОДА Віталія Литвиненко, дійсно, 441 заявник отримав відмову:

– З урахуванням вимог чинного законодавства, частину заяв відхилили. Основна причина – неможливість підтвердження права власності на житло, особливо у сільській місцевості. Не завжди є й можливість обстежити пошкоджені

оселі через близькість до лінії зіткнення. Інколи люди вирішують скористатися війною і подають недостовірні дані. Але вся інформація ретельно перевіряється.

Нагадаємо, що сума компенсації на ремонт квартир становить до 350-ти тисяч гривень, будинків – до 500 тисяч гривень. За програмою «єВідновлення» можна придбати квартиру, будинок або інвестувати у майбутню нерухомість. Отримані на спеціальну карту кошти можна витратити на будівельні матеріали або ремонтні послуги підрядників, які є учасниками державної програми «єВідновлення». Нове житло повинне бути на підконтрольній Україні території.

■ ЗАГАЛОМ до Реєстру пошкодженого та знищеного майна в Запорізькій області внесено майже 12 тисяч будинків. З них 10 тисяч – приватних та майже дві тисячі – багатоквартирних. На жаль, через щоденні ворожі обстріли кількість руйнувань у Запорізькій області постійно збільшується.

Фото: Нацполіція у Запорізькій області

Підготувала Олена АХІНЬКО

Майбутнє України – в НАТО

У Вашингтоні 10-12 липня відбувся черговий саміт НАТО. Які наслідки його рішень для України?

По-перше, у підсумковому документі зафіксована однастайна думка держав-членів, що Україна обов'язково стане повноцінним членом членом Альянсу. *“Ми будемо і далі підтримувати [Україну] на її незворотному шляху до повної євроатлантичної інтеграції, що включає членство в НАТО”,* – сказано в рішенні саміту. По-друге, члени Альянсу одно-стайно взяли на себе зобов'язання щодо того, що Україна отримає *“базове фінансування в розмірі як мінімум 40-ка мільярдів*

євро протягом наступного року”. Воно включатиме: ✓ закупівлю військового обладнання для України; ✓ безоплатну передачу зброї та іншого обладнання; ✓ витрати на обслуговування і логістику військової техніки для України; ✓ витрати на тренування бійців сил оборони України; ✓ операційні витрати, пов'язані з наданням військової підтримки Україні; ✓ інвестиції в оборонну інфраструктуру та оборонну промисловість України; ✓ внески до трастових фондів НАТО для України. Є питання щодо розподілу

грошей між країнами-членами НАТО, але це визначатиметься трохи пізніше. По-третє, лідери України, США, ще 21-ї держави НАТО, а також ЄС та Японії за підсумками зустрічі підписали **«Український компакт»** [Ukraine Compact] – багатосторонній документ, що містить зобов'язання щодо підтримки України. У ньому держави-підписанти зобов'язуються виконувати свої зобов'язання за двосторонніми безпековими договорами: ✓ підтримувати нагальні потреби України у сфері оборони та безпеки, у тому числі шляхом продовження надання допомоги у сфері безпеки та навчання, сучасної військової техніки, а

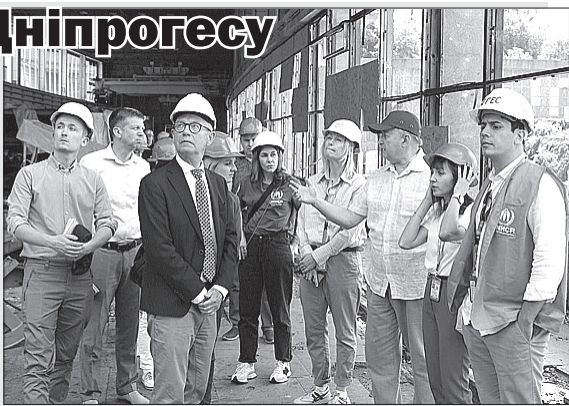
також оборонної промисловості; ✓ прискорити зусилля з розбудови майбутніх Збройних Сил України; ✓ у разі майбутнього збройного нападу росії на Україну після завершення нинішніх бойових дій – швидко і колективно зібратися на найвищому рівні для визначення відповідних наступних кроків на підтримку України, включаючи надання швидкої і сталої допомоги у сфері безпеки та накладення на росію економічних та інших штрафів. Договір є відкритим для приєднання інших держав і буде діяти паралельно з просуванням України до вступу в ЄС і НАТО. Рада Україна-НАТО [РУН], що є ключовим органом співпраці

України з Альянсом, ухвалила рішення за підсумками засідання на найвищому рівні. У заяві РУН держави Альянсу ще раз підкреслили, що майбутнє України – в НАТО. Альянс буде *“розробляти вимоги щодо оперативної сумісності з НАТО” і “підтримувати реформу сектора оборони і безпеки України та забезпечення довгострокової оперативної сумісності збройних сил”* України і держав-членів Альянсу. Також Україна отримає допомогу, щоб привести оборонні закупівлі України у відповідність до найкращої євроатлантичної практики. За матеріалами «Європейської правди»

Європейці допоможуть із відбудовою Дніпрогесу

ДЕЛЕГАЦІЯ на чолі з Надзвичайним та Повноважним послом Данії та заступницею голови місії Австрії в Україні побувала на Дніпровській ГЕС. Дипломати висловили свою підтримку Україні та наголосили на необхідності міжнародної солідарності для відновлення зруйнованих об'єктів і забезпечення енергетичної безпеки України. Під час візиту обговорювались можливості фінансової підтримки, зокрема, у проведенні технічної експертизи. *“Представники делегації наголосили, що їхні країни готові надати необхідну допомогу для якнайшвидшої реконструкції та відновлення нормальної роботи Дніпрогесу”,* – зазначили в «Укргідроенерго». Нагадаємо, від початку повномасштабної війни по Дніпровській ГЕС росіянами завдано близько 20-ти ракетних ударів.

Місто-побратим допоможе розвивати центри реабілітації

МІСТА-ПОБРАТИМИ Обер-хаузен і Запоріжжя планують реалізувати спільний проєкт для покращення реабілітаційних послуг у нашому прифронтовому місті. Минулого року Запоріжжя спільно з колегами з Обер-хаузена подало заявку «Покращення послуг і розвиток центру реабілітації в Запоріжжі» на конкурс «Сталий муніципальний розвиток через партнерські проєкти [Нагора]. У рамках цієї програми товариство Engagement Global/SKEW щороку надає фінансування для проєктів співпраці між німецькими та українськими громадами – і всі кошти спрямовані на підтримку українців. Зокрема, завдяки цій співпраці, Запоріжжя отримає сучасне реабілітаційне

обладнання на суму майже 80 тисяч євро. Очікується, що партнери закуплять і передадуть обладнання для центру реабілітації, що працює на базі міської лікарні №3, до кінця 2024 року. А запорізькі лікарі зможуть обмінятися досвідом з німецькими колегами – онлайн і під час навчального візиту до Німеччини. Планується, що до Оберхаузена на навчання медики поїдуть наступного року, повідомляють у мерії Запоріжжя.

Євроатом сприятиме автономії європейських та українських АЕС

ПРОГРАМА досліджень і навчання Євроатома запустила ініціативу SAVE, спрямовану на диверсифікацію поставок ядерного палива й підтримку енергетичної безпеки та незалежності як в ЄС, так і в Україні. Бюджет проєкту становить 10 млн євро. Ініціативу очолює атомна енергетична компанія Framatome [Франція та Німеччина]. Вона об'єднує 17 партнерів із семи країн-членів ЄС і України. SAVE сприятиме швидкій і безпечній розробці та розгортанню європейського паливного рішення для водо-водяного енергетичного реактора. Такі реактори були розроблені в Радянському Союзі і працюють на російському паливі. У Європі понад 30 ядерних реакторів працюють за рахунок російських поставок. Вони розташовані в Болгарії, Чехії, Фінляндії, Угорщині, Словаччині та Україні.

У громадах запрацюють мультидисциплінарні команди для уразливих груп населення

ДЕВ'ЯТЬ ГРОМАД Запорізької області розпочинають запровадження мультидисциплінарного підходу для вирішення складних ситуацій найуразливіших груп населення. Цей підхід передбачає взаємодію фахівців різних галузей, які тісно співпрацюють між собою з метою забезпечення якісних комплексних послуг конкретній людині або групі людей відповідно до виявлених потреб. Впровадженням підходу в області займається МБФ «Альянс громадського здоров'я» У рамках Програми «Відновлення доступу населення до медичної допомоги» за підтримки Проєкту USAID «Підтримка реформи охорони здоров'я». У рамках роботи громад будуть створені мультидисциплінарні команди, які включатимуть сімейних лікарів, медичних сестер, соціальних працівників, психологів, представників інших організацій та установ, а також членів сім'ї пацієнта за потреби. Мультидисциплінарні команди надаватимуть послуги населенню таких територіальних громад:

“З початком повномасштабного вторгнення Новоолександрівська територіальна громада, яка знаходиться за 17 кілометрів від лінії бойових дій, зіштовхнулася з новими викликами, які збільшили навантаження на медичну та соціальну сфери. Мультидисциплінарний підхід дозволить нашій громаді комплексно відповісти на виклики нової реальності, рівномірно розподілити навантаження на медичний персонал та соціальні служби громади. Разом ми якісніше і ефективніше допоможемо більшій кількості людей”, – висловився щодо впровадження мультидисциплінарного підходу в очолюваній ним громаді новоолександрівський сільський голова Олександр Корнієнко.

Формування мультидисциплінарних команд Запорізької області розпочалося в рамках конференції «Відновлення послуг з охорони здоров'я на рівні громади». Управлінці, які відповідальні за загальну координацію на рівні громади, керівники медичних та соціальних закладів, взяли участь у практичному навчанні щодо впровадження мультидисциплінарного підходу: проаналізували наявні у їхніх громад ресурси та бар'єри, обговорили можливі моделі впровадження інтегрованого підходу, зважаючи на адміністративно-територіальні особливості. Надалі громади чекає формування мультидисциплінарних команд, оформлення відповідних нормативних документів, навчання та запуск нового виду послуг для своїх мешканців.

Чи можуть фото або відео змінити статус зниклого безвісти?

ІНКОЛИ РОДИЧІ можуть отримувати фото, відео або дзвінок із полону нібито від військовослужбовця, який офіційно вважається зниклим безвісти. Про такі випадки йдеться в інтерв'ю представника Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими «Українській правді. Життя». У Коордштабі зауважили, що до дзвінків, фото та відео з полону ставляться з обережністю, оскільки вони не завжди можуть бути правдивими. Тому для офіційної зміни статусу цього може бути недостатньо, але у внутрішніх документах бійця можуть маркувати як такого, що *“ймовірно у полоні”*. Однак фахівці не можуть робити висновків виключно на основі фото чи відео, адже кожен окремий випадок – унікальний. Люди можуть припускати, що це їхній родич, але не можуть підтвердити на 100 відсотків. Те саме стосується і свідчень побратимів. Виняток – якщо на відео людина називає себе та її

особу підтвердить портретна експертиза. Загалом докази варто фіксувати та передавати у Нацполіцію, Координаційний штаб, Об'єднаний центр СБУ, МКЧХ в Україні та інші відомства, які опікуються військовополоненими, зазначають у Мінреінтеграції. Зокрема, можете повідомити Національне інформаційне бюро при Мінреінтеграції: ✓ зателефонувавши на цілодобову гарячу лінію за номером 16-48 [для дзвінків з-за кордону +38 [044] 287-81-65 або через чат-боти у Telegram [https://t.me/nib_uncrp_bot] чи Viber [https://chats.viber.com/nib_uncrp_bot]; ✓ написавши на електронну пошту: info@nib.gov.ua чи у месенджер на Facebook-сторінці [https://m.facebook.com/nib.gov.ua]; ✓ заповнивши онлайн-форму на сайті [https://nib.gov.ua/] Бюро.

Фото ілюстративне

Після початку повномасштабного вторгнення та окупації частини Запорізької області хтось з місцевих підприємців виїхав із прифронтового регіону до більш безпечних локацій, хтось зайняв вичікувальну позицію і зупинив бізнес.

Але було чимало і таких, хто у найскладніших обставинах зумів швидко адаптуватися до нових умов і продовжити роботу.

Серед них – і пекарня «Урожай».

Ба більше, власники цього відносно невеликого підприємства вже під час повномасштабної війни відкрили у місті кілька їдалень і з успіхом продовжують розвивати цей проєкт.

«Ми ніколи не забували, що хліб потрібен завжди»

Наступного року хлібопекарня «Урожай» відзначить свій 30-й рік народження – вік більше ніж поважний. І за весь цей час, як відзначає незмінний директор та співзасновник підприємства Олексій Пучков, вони жодного дня не припиняли випікати хліб. Працювали і в розпал економічних криз, і в пандемію коронавірусу, і під час масованих ракетних атак рф по території нашої країни та області.

– У найскладніші моменти ми ніколи не забували, що хліб потрібен завжди, і продовжували роботу, – каже Олексій Пучков. – У перші дні після повномасштабного вторгнення було невідомо, як близько та швидко ворог підійде до Запоріжжя. Але ніхто з наших робітників тоді не відмовився працювати.

Звісно, війна принесла багато викликів та змін, які постійно необхідно враховувати. По-перше, це скорочення ринків збуту. У мирні часи «Урожай» постачав свою продукцію до багатьох населених пунктів області. У тому числі до тих, що наразі тимчасово окуповані, – Бердянська, Мелітополя, Енергодара, Василівки тощо. Тому об'єми виробництва скоротилися десь на 25-30 відсотків.

Довелося також скоротити асортимент випічки – залишити переважно найпростіші сорти хліба з мінімальними витратами на його виробництво. Проблеми додавалися майже щодня. Насамперед у перші тижні після 24 лютого 2022 року виникли складнощі з доставкою сировини, також значно зросла

Хлібопекарня «Урожай»: майже 30 років щоденної праці за будь-яких умов

її вартість. Відразу ж подорожчало борошно. Потім виник дефіцит маргарину та солі, пального... Але поступово усе подолали. Навіть знову почали розширювати асортимент.

Зокрема, восени 2022-го започаткували виробництво нового авторського хліба Craft, котрий виготовляється з пшеничного та цільнозернового борошна на заквасці у подовій печі. У липні минулого року з'явився батон «Класичний», який за короткий час став лідером продажів. Це дало поштовх для подальшого розвитку лінійки батонів.

Сьогодні підприємство, за словами директора, випускає 25 найменувань хлібобулочних виробів [на п'ять більше, ніж у квітні 2022-го]. А ось асортимент круасанів [торгова марка «Пан Круасан», яка 2004 року отримала диплом I ступеня у конкурсі «100 кращих товарів України»], на жаль, скоротили з десяти до чотирьох видів. Та це, впевнений Олексій Пучков, тимчасово.

– Загалом минулий рік був більш-менш стабільний – серйозних проблем у виробництві не виникало, – каже директор «Урожаю». – Але цього

року знову виникли труднощі – перш за все із сировиною. Вже у травні запаси якісного хлібопекарного борошна із зерна минулорічного врожаю майже закінчилися, а новий урожай ще не зібрали. Відразу ж ціна на борошно зросла на 25-30 відсотків. До того ж постійно зростає вартість електроенергії. Тому ми також вимушені були підняти ціни на нашу продукцію...

Ще одна проблема, яка наразі актуальна для всього вітчизняного бізнесу [особливо на прифронтових територіях] – брак кваліфікованих кадрів. Частина колективу, переважно жінки з дітьми, виїхали до більш безпечних регіонів або за кордон. Декілька робітників пішли до лав ЗСУ. Проте команда підприємства поповнюється і новими співробітниками.

Слід також зазначити, як би не було складно, «Урожай» з самого початку війни допомагає ЗСУ. Лише у перші півтора місяці після повномасштабного вторгнення пекарі підприємства безкоштовно направили українським воїнам свіжого хліба на сотню тисяч гривень. Нині продовжують співпрацювати з волонтерами, яким довіряють. Передають вже готову продукцію, а іноді випікають хліб з борошна, яке привозять волонтери.

Проєкти «Майстерня пончиків» та «Кухня»

■ «Майстерня пончиків» – один з улюблених і найуспішніших проєктів Олексія Пучкова. Перший такий заклад, який працює у форматі street food, відкрився ще 2016-го на бульварі Шевченка і дуже швидко став популярним серед запоріжців [потім відкрилися додаткові «точки», але після 24 лютого 2022-го залишилася лише та, що на бульварі Шевченка].

Заклад пропонує гостям асортимент фірмових пончиків із різними додатками.

Відвідувачі можуть спостерігати, як у спеціальній машині готуються свіжі смачні пончики, які вони щойно замовили. Діти сприймають це видовище, як додаткову розвагу, і потім куштують смаколики з особливим задоволенням.

Також у меню є морозиво, кавоки, чай тощо.

– У «Майстерні...» своя перевірена чітка аудиторія, – каже Олексій. – Це переважно сім'ї з дітьми та відпочиваючі, що гуляють центром міста. Щоправда, об'єми продажів коливаються. Коли звучить повітряна тривога або

починаються ворожі обстріли, люди ховаються по домівках, і продажі падають. Але потім знову зростають. Головне, що наш street food працює і дарує відвідувачам трохи свята та яскравих емоцій.

■ Ще один успішний проєкт «Урожаю» – мережа їдалень «КУХНЯ». По місту їх вже п'ять, три з котрих відкрилися після початку повномасштабної війни.

За словами Олексія Пучкова, перша їдальня відкрилася неподалік підприємства «Урожай» – там також багато інших підприємств, а ось пообідати робітникам не було де. Друга їдальня відкрилася на початку 2022-го вже у центрі міста. Після повномасштабного

вторгнення вона деякий час не працювала, але вже в березні 2022-го поновила роботу.

Проєкт окупився приблизно за рік та два місяці. Це надихнуло до розширення мережі. Так з'явилися ще дві їдальні у Вознесенівському районі міста, а 27 травня цього року відкрилася і п'ята їдальня мережі «КУХНЯ» – на проспекті Соборному в Олександрівському районі.

За словами власника, з міста виїхало багато жінок з дітьми, а чоловіки, які залишилися, готувати собі смачні обіди не хочуть, або не вміють. Також багато офісних працівників, яким ніде скуштувати гарячого у перерву. Тому такі їдальні виявилися дуже доречними.

Оформлені вони в мінімалістичному стилі. Але тут дуже сучасно та затишно. До того ж не потрібно подовгу очікувати, як у ресторані, коли приготують замовлену страву. Все швидко, зручно, їжа смачна та свіжа – «домашня». Асортимент різноманітний, та й ціни доволі доступні.

– Щодня я готую чотири перших страви, – каже кухар їдальні на проспекті Соборному Олена. – Також п'ять-шість гарнірів,

м'ясо та рибу. Це тюфтельки, котлети смажені та парові, печінка, риба смажена та запечена, салати, напої, випічка та багато іншого. Запрошуємо!

Незважаючи на те, що саме ця їдальня відкрилася нещодавно, тут вже багато постійних клієнтів.

– Ми дуже очікували відкриття «КУХНІ», – розповіла одна з відвідувачок. – Я маю на увазі весь свій колектив – 30 осіб. Ми працюємо неподалік, але пообідати смачно та недорого було ніде. Тож відтепер під час обідньої перерви поспішаємо сюди. Дуже зручно!

До речі, в усіх їдальнях мережі «КУХНЯ» є генератори. Тож відключення електрики на роботу не впливає.

«Обирай СВОЄ запорізьке»

Олексій Пучков також активно підтримує і просуває новий проєкт бізнес-союзу «ПОРАДА» під назвою «Обирай СВОЄ запорізьке», який стартував вже після початку повномасштабної війни.

Нагадаю, що свого часу Олексій був одним з ініціаторів проєкту «Купуй запорізьке – обирай своє», розпочатого ще 2009 року. За кілька років його просування активістам проєкту вдалося багато що зробити в напрямку виявлення запорізьких виробників, входження до існуючої роздрібно-ї мережі міста та створення власної [«МИГ» неодноразово розповідав про це]. Але після 24 лютого 2022 року було вирішено зробити ребрендинг та оновити ідею підтримки локального бізнесу.

Був створений новий логотип – особлива позначка, яку розміщують на цінниках місцевих товарів [послуг] або брендують торгову точку в цілому. Також діє сайт [svoe.zp.ua]. Там можна дізнатися подробиці про завдання проєкту та його учасників, а також доєднатися до цієї спільноти, якщо ви теж займаєтеся бізнесом на Запоріжжі. Судячи з відміток на мапі сайту, до проєкту долучилися вже більше сотні місцевих підприємців. І це тільки початок.

Головна ідея майже така сама, що була, – підтримка запорізького бізнесу. Але саме тих підприємців, хто у цей складний час не виїхав із Запоріжжя і має місцеву реєстрацію, веде законну господарську діяльність та не співпрацює з країною-агресором.

– Лише завдяки підтримці місцевого бізнесу можливо подолати всі виклики, які зараз постають перед нами, – підкреслює Олексій Пучков. – Тому вважаю цей проєкт чи не найважливішою дорожньою картою забезпечення безпеки і добробуту на Запоріжжі.

Децентралізація по праву вважається чи не найуспішнішою реформою в Україні. Бо навіть прифронтові громади Запорізької області розбудовуються, забезпечують достойні умови для життя мешканців і вимушених переселенців, планують подальше відновлення й активно ці плани впроваджують. Одним із гарних прикладів є Широківська громада, куди завітали медійники за сприяння Запорізького Центру журналістської солідарності.

Чому населення під час війни зросло удвічі?

Широківська громада – передмістя Запоріжжя – це десять старостинських округів [35 населених пунктів]. До великої війни населення складало 15 тисяч. Після повномасштабного вторгнення виїхало приблизно десять відсотків мешканців, але громада в рази більше прийняла внутрішньо переміщених осіб, яких тут лише офіційно зареєстровано 9200 із 11-ти областей України.

До того ж, на території громади чимало дачних кооперативів. Багато мешканців Запоріжжя переїхали на «фазенди» фактично для постійного проживання, вважаючи, що тут безпечніше, ніж у самому місті. Тож орієнтовно у Широківській громаді мешкає 30-40 тисяч [за різними підрахунками]. Це створило велике навантаження на інфраструктуру. Але в громаді не склали руки. Навпаки, роблять усе, аби прийжджі – їх тут називають новими мешканцями – залишилися жити у громаді.

“Після війни однією з головних проблем буде демографічна, – вважає голова Широківської громади Денис Коротенко. – Тому намагаємося якнайбільше сприяти налагодженню життя нових мешканців та їх працевлаштуванню. Роботи дуже багато, не всі, на жаль, хочуть працювати... Але так було завжди, і зараз нічого не змінилося. Та є й активні люди. Громада взяла участь у державній програмі, і лише через центри зайнятості працевлаштовано 80 ВПО. Також багато людей працює на благоустрої, в соціальних послугах, на сільгоспідприємствах”.

Працьовитим і активним новим мешканцям – повага

Дбають широківці і про облаштування житла для нових мешканців. Зокрема, в селі Миколай-Поле обладнали гуртожиток на шість родин. Одна кімната розрахована на трьох осіб. Є спільна кухня з усім сучасним начинням

і посудом, дві туалетні кімнати, пральні машинки.

Як розповіла голова ради ВПО Широківської громади Тетяна Кирилова, зараз тут живуть чотири сім'ї [10 осіб] з Оріхівського району, Гуляйпільської, Якимівської громад та з Луганщини.

“Це так приємно, коли нас називають новими мешканцями громади, – розповіла пані Тетяна. – До нас дуже добре поставилися. Ми ж виїжджали з однією сумкою в руках, а нас усім забезпечили – посудом, засобами гігієни, та усім”.

Усі мешканці гуртожитку беруть активну участь у житті громади. Наприклад, пані Тетяна – вчителька математики та інформатики – працює у школі, займається громадською діяльністю.

Як пояснила заступниця голови Широківської громади Ольга Ставицька, це принципова позиція:

“Людей багато, місць мало, тому перевага тим, хто працює і активний”.

За словами пані Ольги, після Перемоги, коли нові мешканці побажають повернутися до рідних домівок, то ці приміщення можна буде переорієнтувати на підтримане проживання – для осіб з інвалідністю, самотніх, які взимку не можуть себе забезпечити тощо.

Відповідальності не бояться, вміють писати заявки та отримують гранти

Дбають у громаді і про молодь, і про людей похилого віку, і про загальний благоустрій. “Щоб життя було комфортнішим, ремонтуємо дороги, будуємо водогін, розвиваємо медичні та адміністративні послуги, – каже Денис Коротенко. – Робимо це або власними

силами, або залучаємо кошти донорів, держави, різних фондів”.

Так, у Широківській громаді від моменту об'єднання була поставлена мета: навчитися залучати до бюджету додаткові кошти, розробляти проекти, писати якісні грантові заявки, зацікавлювати міжнародних партнерів. За це відповідають фахівці комунального підприємства «Агенція розвитку Широківської громади» та усіх підрозділів апарату, і зараз партнерами громади є GIZ, USAID, благодійні фонди «Добре», «Проліска», «Посмішка ЮА», «100 відсотків життя» і багато інших. Та гроші не падають з неба. Розробка проекту – це велика й копійка робота. А отримавши грант на проект, його треба якісно реалізувати, прозвітувати і нести відповідальність, – каже Денис Коротенко. – Тому пишемо заявки і працюємо над багатьма проектами”.

Реконструкція водогону – запорука майбутнього розвитку

Одним із наймасштабніших проектів громади, куди вкладено багато зусиль та коштів, є реконструкція водогону. “Це єдина артерія, яка постачає водою села. Я не знаю, як так сталося, що у багатьох населених пунктах коло Запоріжжя не було центрального водопостачання. Люди десятиліттями жили на привізній воді... А в деяких селах, куди водогін таки доходить, не вистачає його потужності. До об'єднання деякі сім'ї отримували воду раз на тиждень. Створивши громаду, ми виконали деякі роботи, – стало двічі на тиждень. Але ж це ненормально! Вода – це базова потреба, вона має бути в крані щохвилини. А водогін...”

Побудований в 50-х роках де з чавуну, де з залізобетону, він ніколи не зазнавав реконструкції. У деяких місцях трубу можна продірявити пальцем. Тому втрати через пориви шалені – 50-60 відсотків. Тобто, ми купуємо у міського водоканалу літр води, а до нас доходить 400-500 грамів. Тож водопостачання – наш головний пріоритет”.

Фахівці громади розробили проект реконструкції водогону, подали заявку на конкурс на отримання державної субвенції на відновлення і виграли його. Вартість проекту склала 126 мільйонів гривень, роботи розпочалися минулого року. Зараз водогін готовий на 85 відсотків. Це дві пластикові труби [основна та резервна] довжиною 19 кілометрів від насосної станції, що будується на межі Запоріжжя та громади, і до подібної у селі Лукашеве. Усі роботи планується завершити до кінця літа.

“Ми не просто перекладаємо труби – ми повністю міняємо

Як Широківська громада шукає баланс між економікою, демографією та фронтом

систему, – каже заступник голови Широківської громади Дмитро Свіркін. – Ми стоїмо на місці, де громада підключається до системи міськ-

водоканалу. Тут будуємо нову насосну станцію, аби не залежати від змін тиску. Саме зараз робимо тимчасовий байпас – це обвід, паралельний прямій ділянці трубопроводу з запірними приладами, щоби не виникло проблем при перепідключенні, а само воно зайняло не тижні, а кілька днів. [До речі, зварювальні апарати, якими працюють наші співробітники, нам придбало швейцарське посольство]. А далі дві гілки водогону біжать полями до населених пунктів громади. Кілька десятків колодязів дозволять у випадку аварії оперативно переключити воду на іншу лінію.

Водогін не тільки закриває проблему втрат. Від нього буде залежати подальший розвиток громади. Там, де води не вистачало, вона буде надаватися в повному обсязі, а потім можна буде думати над водозабезпеченням сіл, де води не було ніколи”.

“Чому лавки у сквері сірі, а тризуб іржавий?”

Дбаючи про базові потреби, у Широківській громаді активно займаються і благоустроєм. Зокрема, у селі Володимирському облаштували невеликий сквер: встановили лавочки, виклали плиткою доріжки, засіяли травною газони, посадили дерева, встановили тризуб, який виготовили з останньої партії металу «Азовсталі» [через це він має колір іржі, і його не будуть фарбувати, аби зберегти пам'ять про героїчну оборону азовців]. І зараз розробляють концепцію меморіалу захисникам України.

У когось може виникнути запитання: чи доречно це під час війни? “Я інколи розумію колишніх [до об'єднання] голів сільрад, які лише скарги жили на відсутність коштів, – посміхається Денис Коротенко. – Бо... Зробив я цей сквер чи не зробив – усе одно буду поганий. Або зробив не так.

Мене постійно запитують: навіщо 28 лавок? чого вони сірі? нащо поставили тенісний стіл [зауважу, на розчищеному заздалегідь колишньому звалищі]?...

А от дивіться: зробили сквер – люди приходять, відпочивають, і ось поруч з'явився МАФ, який пропонує каву та печиво. Люди купують, іде копійка до бюджету. І ось інший власник каже: “А я хочу поставити тут МАФ із напівфабрикатами”. Тобто іде розвиток”.

Є розбудова – є життя і надія

Денис Коротенко переконаний, що потрібно знайти баланс між економічним розвитком, демографічною ситуацією і фронтом. До речі, громада активно допомагає військовим: у Клубі успішних пані збирають гроші і передачі хлопцям, в об'єднанні «Турбота» волонтерки плетуть маскувальні сітки», селищна рада постійно виділяє кошти на підтримку підрозділів, з якими працює напругу.

“Зрозуміло, що наш основний фронт – війна з росією. Але якщо мешканці тільки ховатимуться по хатах, хирітиме підприємництво, то незабаром усі виїдуть – і не буде громади. Нічого не буде. А коли є умови для безпечного навчання, створено гарні умови для надання медичних та адміністративних послуг, гуманітарної допомоги, коли є інфраструктура, вода, дороги, освітлення – мешканці не хочуть полишати свою домівку, а залишаються тут.

Коли щось робиш, тим самим доводиш собі та іншим, що є життя, є надія і буде перемога. Моя думка така”, – впевнений Денис Коротенко.

Секрет успіху Широківської громади – у команді професіоналів. Та планів громаддя – і є вакансії. Тож тут чекають на людей молодих, енергійних, креативних, амбіційних, які готові працювати в громаді.

А «МИГ» у наступних спецвипусках розповість, як широківці дбають про дітей та молодь, забезпечують місцевих медичними послугами, створюють малогруповий будинок для сиріт та Безпековий центр для усієї громади.

Ганна ЧУПРИНА,
фото авторки

Підтримка тіла і духу

Які послуги надає ветеранам і ветеранкам Реабілітаційний простір «Блокпост»

Реабілітаційний простір ветеранів і ветеранок Українського війська «Блокпост», який відкрився на початку травня, активно започатковує новачків. За перші два місяці роботи сюди звернулися понад 50 бенефіціарів усіх категорій, яким було надано понад 200 послуг. Крім того, велось телефонне спілкування та робота у фокус-групах [охоплено близько 150 осіб], аби виявити, які послуги потрібні зараз, а які можна запустити через місяць.

Зусилля зараз зосереджені на психологічній, юридичній, трудовій допомозі та фізичній

реабілітації захисників і захисниць та їхніх родин, а також підтримці дітей військовослужбовців у віці від чотирьох до 17-ти років. Про це представникам запорізьких медіа розповів керівник проекту Владислав Мороко.

Нагадаємо, «Блокпост» – міжнародний пілотний проект, що реалізується громадською організацією «Лабораторія Військово-Політичних досліджень та Реконструкції» спільно з органами влади та бізнесом у партнерстві з фондом «Відкрита Литва».

Литва підтримує українців, як ніколи

На зустрічі з медійниками відбулося пряме спілкування з представниками литовської сторони: голова програм у фонді «Відкрита Литва» Агнєте Кауфман детально розповіла, чому ця країна Балтії підтримала проект:

“Підтримка здійснюється за програмою Eu4Youth, що концентрується на працевлаштуванні молоді та реінтеграції, а також допомогу надає Міністерство закордонних справ Литви.

Литва завжди була добрим сусідом і другом України, і сьогодні підтримує українців, як ніколи. Наше суспільство – від дітей до літніх людей – та уряд знають, які страждання ви переживаєте, і надаватимуть допомогу доти, поки ви цього потребуєте.

Діяльність фундації «Відкрита Литва» спрямована на розвиток громадянського суспільства і після повномасштабного вторгнення не могла стояти осторонь, підтримувала переселенців. Був створений окремий підрозділ Український хаб, щоб підтримати активних українців. Тому ми радо погодилися на пропозицію «Центрального агентства управління проектами» [CPVA – за допомоги якого керується підтримка ЄС, – авт.] стати партнером цього проекту.

Наша функція більш адміністративна та символічна, основна робота проводиться в Запоріжжі, та ми пишаємося, що до неї долучилися”.

Візит до психолога – половина терапії

Керівник проекту Владислав Мороко розповів, що простір створений, аби надавати комплексну допомогу. Алгоритм такий: на вході людей зустрічає козак Сергій, чия посмішка випромінює доброзичливість. Потім бенефіціарі потрапляють до психологів. Пан Владислав образно порівняв цей етап із візитом до сімейного лікаря, який проводить первинний прийом, визначає коло проблемних питань і направляє до «вузьких спеціалістів» – юристів, реабілітологів, тренерів тощо.

Психолог Ірина Талько відзначила, що для багатьох людей візит до психолога – складний крок. І коли людина на нього зважується, це вже половина терапії. “Ми зустрічаємо ветеранів, заповнюємо реєстраційну форму, яка дає можливість познайомитися, поспілкуватися, налагодити зв’язки. Коли вже є довіра, тоді працюємо як психологічний хаб.

Вже у ході виконання проекту ми дещо змінили формат роботи. Якщо спочатку планували

основну діяльність як соціалізацію ветеранів, які повернулися додому, то потім відмовилися від цієї ідеї. Бо зараз немає ветеранів, які повернулися до цивільного життя, у такому масштабі. Всі, хто до нас зверталися, – військові, які приходять на короткий час, а потім повертаються на фронт. Якщо намагатися їх соціалізувати, то від цього буде більше шкоди, ніж користі.

Тому намагаємося стабілізувати їх емоційний стан, розповісти, що з ними відбувається, зменшити напругу. А основний напрямок – сім’ї військових. Працюємо в команді. Психологічне консультування [індивідуальне, групове – залежно від потреби] іде поруч з профорієнтацією, навчанням бізнес-навичкам і співпрацю з фахівцями центру спортивної реабілітації. Ми проводимо оцінку первинного стану людини, діагностичну роботу – і даємо заключну оцінку, аби бачити, наскільки змінився стан людини, чи була реабілітація успішною, чи треба переглянути якісь моменти та продовжити надання допомоги”.

Зняти проблеми, що виникають на порожньому місці

До речі, психологічна служба «Блокпосту» вийшла за рамки звичайного консультування. Бо тісне спілкування з членами родин захисників і захисниць, у тому числі тих, хто віддав життя за Україну, виявляє проблеми, вирішення яких виходить за рамки цього проекту. При цьому більшість із них з’являється через недокомунікацію між громадянами та владою.

“До нас звернулися мами і дружини загиблих, у яких виникли проблеми через недостатність місця для пам’ятників на цвинтарях, складнощі з увічненням у місті

пам’яті запорізьців і мешканців інших громад, – розповідає Владислав Мороко. – Ми не можемо від них відмахнутися, бо їхні діти, чоловіки, брати віддали за нас найдорожче...

Тому ми намагаємося розібратися в ситуації і доносимо до депутатського корпусу, органів влади, що створення проблем на порожньому місці веде до напруги в суспільстві, а цього не можна допускати. Треба з людьми говорити і чути їхній біль...

Намагаємося вирішити ці питання, бо ще одна кінцева мета проекту – розробка методики для Мінсоцполітики, яким чином держава сприятиме нормалізації життя. Адже це торкнулося майже половини країни”.

У «Блокпості» запрацював і підлітковий хаб «Мистецька зброя України». Тут відбуваються заняття з арт-терапії та нейрографіки. А під час візиту журналістів 15 підлітків почали опановувати мистецтво творення блогів.

В окремому кабінеті тривала юридична консультація. До речі, «Блокпост» підписав Меморандум з Південно-Східним міжрегіональним центром із надання безоплатної правничої допомоги, щоб у разі потреби забезпечити військовим або членам їхніх родин представництво в суді.

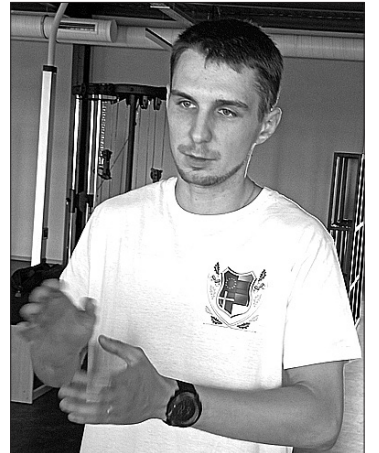
Підхід до фізичної реабілітації – індивідуальний

А кількома поверхами вище розмістився центр спортивної реабілітації. Чудовий краєвид, яким можна помилуватися у перервах між підходами до штанги чи інших тренажерів, теж сприяє відновленню.

У центрі спортивної реабілітації зараз працюють реабілітолог Ірина Горобець та тренер Дмитро Білов.

Пані Ірина в окремій кімнаті займалася з донькою військового, яка кілька місяців тому перенесла важку операцію. А у великій залі тренувалися кілька хлопців. Тренер Дмитро працює з ними персонально.

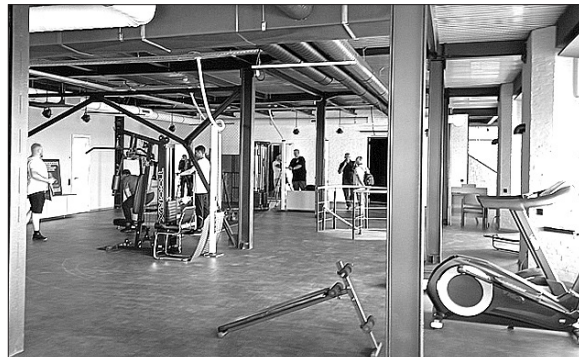
“Ми надаємо постмедичну допомогу. Найперше – виявляємо якісь проблеми. Якщо вони гострі, то працює реабілітолог. Якщо реабілітолог дає дозвіл на заняття у спортзалі, то я складаю людині персональний план тренувань і план харчування. Програму прописую, виходячи з особливостей людини, коригуючи з реабілітологом, що можна, що не можна, а що взагалі треба виключити. Потім виставляю людині техніку виконання вправ. Спочатку йдуть вправи на зміцнення організму, а вже потім можна пропрацьовувати окремі групи м’язів. Якщо все добре, людина продовжує займатися самостійно. Якщо є питання, приходять і ще якийсь час тренується під моїм наглядом.

План харчування прописується на один-два тижні. Якщо змін на краще немає, то він коригується”.

Зараз фахівці «Реабілітаційного простору для ветеранів і ветеранок Українського війська «Блокпост» працюють, аби про послуги дізналися якнайбільше тих, хто їх потребує. «Блокпост» співпрацює з ветеранськими організаціями, ідуть перемовини з військовими частинами, які згодом зможуть відновлювати на базі «Блокпосту» своїх поранених, триває інформування медичних закладів, де проходять лікування захисники і захисниці.

“Нам треба отримати довіру від бенефіціарів, щоб донести до них наші послуги. Інколи доводиться чути, що довіра у військових більша до побратимів, ніж до дівчат у білих халатах. Але ми обираємо професійний підхід. Бо після Майдану ми це проходили, і переконалися, що груповий, клановий чи політичний підхід заважає наданню допомоги. Тож, ми працюємо на основі професіоналізму, бо цей напрямок сталий, – впевнений керівник «Блокпосту» Владислав Мороко.

Ганна ЧУПРИНА,
фото авторки

Медичні довідки для дошкільнят та учнів

Що потрібно знати перед початком нового навчального року?

Відтепер немає потреби проходити огляду декількох лікарів, займати черги та отримувати довідки різної форми. Як повідомляють у **МОЗ**, для вступу дитини до будь-якого закладу освіти сімейним лікарем видається уніфікована медична довідка №086/о «Медична довідка [витяг з медичної картки амбулаторного хворого]». Вона видається для зарахування дитини до закладів освіти усіх рівнів.

“Міністерство охорони здоров’я виступає чітко проти сидіння в чергах влітку заради отримання папірця для садочка чи школи, проти оглядів, проведених лікарями поспіхом, бо в черзі ще 50 пацієнтів за довідками, проти масових направлень на флюорографію тільки тому, що дитині виповнилося 14, 15, 16

або 17 років, бо так вимагає наказ.

Тому ми скасували такі морально застарілі норми. Натомість будемо нову систему профілактики, яка орієнтована на реальні потреби кожної дитини, а не на формальні папірці-довідки для школи,” – пояснив міністр охорони здоров’я України Віктор Ляшко.

Для отримання довідки у дитини повинні бути обов’язкові щеплення згідно з Національним календарем профілактичних щеплень. Медичні огляди для зарахування дитини до дитячого садка або школи є обов’язковими. В Україні для дітей застосовуються наступні профілактичні медичні огляди: ✓ новонароджених та дітей до їх вступу в дошкільні навчальні заклади;

- ✓ дітей перед вступом до закладів освіти;
 - ✓ здобувачів дошкільної освіти;
 - ✓ здобувачів середньої освіти;
 - ✓ здобувачів інших рівнів освіти не є обов’язковими і проводяться, якщо цього вимагають заклади освіти.
- Медичні довідки, що були видані до 1 жовтня 2023 року, вважаються дійсними протягом року.

Як переселенцям із онкологією продовжити лікування

ПРОГРАМА медичних гарантій усім українцям, незалежно від статусу, гарантує однаковий безоплатний перелік та доступ до медичних послуг. Статус ВПО отримують ті, хто переїжджає із тимчасово окупованих територій і територій, де ведуться активні бойові дії, у безпечніші місця. Але люди можуть переїхати, наприклад, із Одеси до Львова. Вони не мають права на статус [довідку] ВПО, але мають право отримувати медичну допомогу в будь-якому медичному закладі країни.

Тож, щоб продовжувати лікування онкології при переїзді:

✓ оберіть будь-який медичний заклад чи відділення онкологічного профілю, незалежно від реєстрації чи фактичного перебування;

✓ обираючи заклад, в якому лікуватися, зверніть увагу на забезпечення ліками у цьому закладі [пацієнти з онкозахворюваннями можуть отримати у медичному закладі дороговартісні препарати, які закупує держава. Перелік ліків: <https://cutt.ly/fHwx7PR>].

Ресурс для перевірки наявності ліків у лікарнях – сайт «Є ліки»: <https://eliky.in.ua/>.

Зателефонуйте до реєстратури обраного медзакладу, щоб уточнити ваш маршрут до необхідного лікування.

Зверніть увагу: якщо діагноз не встановлено або у випадку первинного звернення, необхідно мати направлення сімейного лікаря, терапевта, педіатра або лікуючого лікаря.

■ Для додаткової інформації щодо надання медичних послуг або у разі скарг чи звернень можна зателефонувати до контакт-центру НСЗУ 1677 [з понеділка по п’ятницю з 9.00 до 18.00].

Безоплатне протезування: куди звертатися

ПРАВО на безоплатний протез мають усі громадяни України, а не лише військові чи постраждали внаслідок бойових дій. Про це йдеться на **Урядовому порталі**. Держава гарантує встановлення якісних протезів, а також покриває їх обслуговування.

Для отримання протеза не потрібно чекати встановлення інвалідності.

Як і куди звернутися [у будь-який доступний вам спосіб]?

■ Якщо ви у лікарні, зверніться до соціального працівника, який є у медзакладі. У разі, якщо соціального працівника немає, зверніться до лікаря з проханням запросити працівника із територіального відділення Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю, який допоможе вам подати документи.

■ Зверніться до найближчого ЦНАПу, місцевого органу соціального захисту населення чи до територіального управління Фонду соцзахисту осіб з інвалідністю.

■ Подайте документи онлайн через електронний кабінет особи з інвалідністю.

Необхідні документи:

✓ паспорт громадянина України;

✓ реєстраційний номер облікової картки платника податків;

✓ довідка про обставини травми від командира військової частини [для військових];

✓ висновок про необхідність забезпечення осіб з обмеженнями функціонування допоміжними засобами реабілітації;

✓ посвідчення УБД для військових [за наявності].

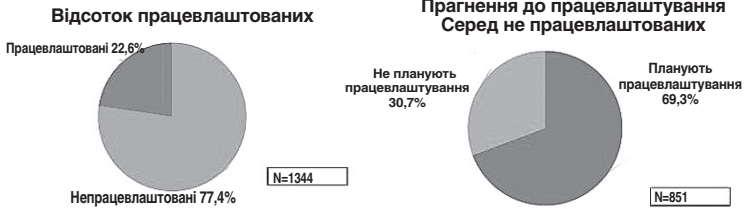
Обираючи протезування за державною програмою, а не за кордоном, особа з протезом може розраховувати на постійний супровід із боку протезно-го підприємства.

Прагнення жінок до працевлаштування під час війни

ЗАПОРІЗЬКИЙ благодійний фонд «Єдність за майбутнє» провів власне дослідження щодо працевлаштування жінок в умовах війни. Респондентками стали мешканки Запорізької, Харківської та Донецької областей, які від початку повномасштабного вторгнення зверталися по грошову допомогу до фонду. Дослідження проводилося на основі телефонних інтерв’ю та анкетування. Загальна кількість опитаних склала 1344 особи віком від 20-ти до 70-ти років.

ЗАЙНЯТІСТЬ ЖІНОК ТА ПРАГНЕННЯ ДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

- Серед жінок, які не працюють від одного до чотирнадцяти місяців, 70 відсотків планують працевлаштуватися.
- Серед жінок, які не працюють більше чотирнадцяти місяців, 65 відсотків не планують працевлаштуватися.

Соціально-демографічні особливості жінок, які звертаються по допомогу

Дослідження виявило, що жінки, які звернулися по грошову допомогу до благодійного фонду он-лайн, загалом освічені. Зокрема, 54 відсотки з них мають вищу освіту різного рівня: 26,8 відсотка – повну вищу освіту [це найбільша група у вибірці], ще 20,1 відсотка – неповну вищу, 7,1 відсотка – бакалаври.

Також 31,2 відсотка мають повну середню освіту.

Найбільшу групу жінок 60-ти років і старше складають жінки з вищою освітою [38,5 відсотка].

За типом зайнятості [в даний час або до звільнення] серед осіб, що звернулися по допомогу, кваліфікованих робітників – 14,7 відсотка; жінок у декретній відпустці – 11,5 відсотка, спеціалістів гуманітарної сфери – 10,6 відсотка.

Багато жінок, які звернулися по допомогу, мають великі родини [52,5 відсотка], тобто живуть у сім’ї із п’ятох осіб та більше. В той же час серед жінок старше 60-ти років більшість одиноки [близько 60-ти відсотків].

Із загальної кількості опитаних 54,2 відсотка – внутрішньо переміщені особи, 37,7 відсотка – місцеві та 8,1 відсотка – ті, хто повернувся додому.

Інвалідність мають 5,2 відсотка респонденток.

Причини втрати роботи

Серед опитаних жінок, які не працюють, 23,5 відсотка перебувають у декреті. З них 37,5 відсотка не планують працевлаштування і лише 17,3 – планують.

Інші причини втрати роботи:

✓ закриття підприємства – 12,6 відсотка;

✓ догляд за дитиною або особою з інвалідністю – 11,8 відсотка;

✓ призупинення роботи підприємства на час війни, але договір не розірвано, проте зарплата не виплачується – 9,9 відсотка;

- ✓ відсутність робочих місць в громаді проживання – 9,6 відсотка;
- ✓ переїзд родини – 8,9 відсотка;
- ✓ призупинення дії трудового договору – 6,5 відсотка;
- ✓ відбулося скорочення штату – 3,5 відсотка;
- ✓ вихід на пенсію – 3,9 відсотка;
- ✓ переїзд підприємства – 2,7 відсотка;
- ✓ інше – близько семи відсотків.

Зайнятість та бажання повернутися до роботи

Серед жінок, які звернулися по допомогу, непрацевлаштованих значною мірою більше, ніж працевлаштованих – відповідно 77,4 відсотка та 22,6 відсотка.

Також серед респонденток, які не працюють від одного до чотирнадцяти місяців, 70 відсотків планують працевлаштуватися; які не працюють більше 14-ти місяців, 65 відсотків не планують працевлаштуватися.

Дослідницька група зазначає, що для працюючих жінок, заробітна платня яких замала для задоволення навіть базових потреб сім’ї, дійсно необхідні програми грошової допомоги.

Важливо, щоб ці жінки зберегли свою соціальну інтеграцію, життєву активність. Тож грошова допомога необхідна їм для подолання найважчих викликів, а далі, за кращих умов, вони «підуть» самі.

Війна призвела до часткового руйнування ринку праці, значних змін у його структурі. Зменшились потреби у працівниках в одних сферах та підвищилися в інших. Дослідження засвідчили, що 66,9 відсотка жінок, які шукають роботу, втратили попередню саме через війну.

Фахівці також зазначають, що втрата роботи на тривалий термін [півроку та більше] має значні наслідки для людини. З’являються соціальні страхи, частково втрачаються робочі навички, а в деяких сферах змінюється зміст та умови праці.

ТОП-5 вакансій нашого регіону

ЗА ДАНИМИ обласної служби зайнятості, заробітна плата по вакансіях, які пропонують роботодавці, складає від восьми тисяч до 32500 гривень.

– Незважаючи на війну, яка змусила деякі підприємства зупинити або скоротити свою діяльність, запорізькі роботодавці продовжують працювати та забезпечувати роботою мешканців нашого краю. Найбільш затребуваними вакансіями на ринку праці залишаються робітничі професії, – розповіли «МІГу» фахівці обласного Центру зайнятості.

На початок літа у наявності було:

✓ водій автотранспортних засобів – 21 вакансія [середній розмір заробітної плати 12900 грн];

✓ електрогазозварник – 20 [середній розмір заробітної плати 12900 грн];

✓ продавці – 26 [середній розмір заробітної плати 10200 грн];

✓ слюсари – 18 [середній розмір заробітної плати 13765 грн];

✓ кухарі-16 [середній розмір заробітної плати 9600 грн].

Всього від початку року роботодавцями регіону надано інформацію про 1906 вакансій. Середній розмір запропонованої заробітної плати становить 12749 гривень на місяць.

Наразі фахівці виокремили ТОП-5 вакансій за найбільшою заробітною платою у регіоні:

✓ пресувальник вогнетривких виробів [заробітна плата 32105 грн];

✓ слюсар з ремонту колісних транспортних засобів [заробітна плата 30000 грн];

✓ підручний сталевара мартенівської печі [заробітна плата 30220 грн];

✓ психолог [заробітна плата 25000 грн];

✓ газівник [заробітна плата 25498 грн].

■ Бажаєте працевлаштуватися? Скористайтеся сервісом з пошуку роботи Державної служби зайнятості «Єдиний портал вакансій».

■ Додаткову інформацію можна отримати в Contact-центрі ЗОЦЗ за номером (0-800) 33-67-28.

18 липня – Міжнародний день Нельсона Манделі.
19 липня – День тренера.
20 липня – День шахів; День пророка Іллі; Свято Перуна.
21 липня – День працівників металургійної та гірничодобувної промисловості.
23 липня – День пам'яті преподобного Антонія Києво-Печерського.
24 липня – День фінансового працівника.
25 липня – День зубного техника; День кулінарів; Успіння праведної Анни, матері Богородиці.
26 липня – День системного адміністратора.

■ ЮВІЛЯРИ

18 липня – 240 років від дня народження Віллібальда Готлібовича Бессера [1784–1842], українського вченого-ботаніка, зоолога, медика, ентомолога; 60 років із дня народження Андрія Корчака [1964-2014], Героя Небесної Сотні, Героя України.
19 липня – 120 років від дня народження Володимира Гаврилюка [1904–2000], українського поета, художника [Канада]; 70 років із дня народження Віталія Малахова [1954-2021], театрального режисера, педагога.
22 липня – 180 років від дня народження Тадея Денисовича Ганицького [1844–1937], українського скрипаля, диригента, композитора, педагога; 175 років від дня народження Леоніда Володимировича Позена [1849–1921], українського скульптора-передвижника; 100 років від дня народження Омеляна Олександровича Кушпети [1924–2005], українського та голландського культурно-освітнього та громадського діяча, члена ОУН, одного із засновників у 1948 році Спілки українців у Голландії.
23 липня – 125 років від дня народження Петра Мартинювича Ульянова [1899–1964], українського скульптора-монументаліста.
24 липня – 100 років із дня народження Федора Шевченка [1924-1980], художника, педагога.
25 липня – 150 років від дня народження Іллі [Ілька] Степановича Кузіва [1874–1916], українського фольклориста, історика, священика; 110 років від дня народження Бориса Мусійовича Бабія [1914–1993], українського вченого, правознавця.
28 липня – 160 років від дня народження Василя Миколайовича Гаджеги [Гаджеги, 1864–1938], українського історика, релігійного та культурно-освітнього діяча, одного із засновників Товариства «Просвіта»; 125 років від дня народження Георгія Феодосійовича Домашенка [1899–1965], українського архітектора; 110 років від початку [28.07.1914–11.11.1918] Першої світової війни [Великої війни].
29 липня – 120 років від дня народження Дмитра Дмитровича Іваненка [1904–1994], українського фізика-теоретика, автора протон-нейтронної моделі атомного ядра, репресованого.
30 липня – 140 років від дня народження Софії Олександрівни Налепинської-Бойчук [1884-1937], української художниці-ілюстраторки польського походження, представниці «Розстріляного Відродження»; 110 років від дня народження Павла Івановича Муравського [Моравського, 1914–2014]], українського хорового диригента, вченого, Героя України; 85 років від дня народження Миколи Костянтиновича [Костьовича] Холодного [1939–2006], українського поета-шістдесятника, публіциста, перекладача, літературознавця.
1 серпня – 190 років від дня народження Іллі Петровича Деркачова [Деркача, 1834–1916], українського дитячого письменника, автора букваря «Українська граматка» [1861]; 100 років від дня народження Георгія Харпака [Жоржа Шарпака, 1924–2010], французького фізика, народженого в Україні, лауреата Нобелівської премії.

■ ІМЕНІННИКИ

18 липня — Афанасій, Іван, Омелян, Степан [за старим календарем – Василь, Варвара, Ганна, Єлизавета Сергій].
19 липня — Григорій, Дмитро, Євгенія, Роман, Степан [Анатолій, Антон, Валентин, Василь, Віктор, Гліб, Марта, Уляна, Федір, Юліана].
20 липня — Георгій, Іван, Ілля, Костянтин, Микола, Олександр, Олексій, Опанас, Петро, Сергій, Тихон, Федір, Юхим [Герман, Євдокія, Єфросинія, Лук'ян, Остап, Павло, Сергій].
21 липня — Ганна, Георгій, Євген, Іван, Петро, Роман, Семен, Федір [Олександр, Сава, Федір].
22 липня — Магдалина, Марія, Михайло, Олексій [Андрій, Іван, Кирило, Костянтин, Михайло, Олександр, Федір].
23 липня — Андрій, Віталій, Ганна, Трохим, Федір [Антон, Георгій, Данило, Леонтій, Нестор, Олександр, Петро, Степан].
24 липня — Анатолій, Борис, Гліб, Давид, Іван, Микола, Опанас, Роман, Христіна [Аркадій, Іларіон, Ілона, Лев, Олена, Ольга].
25 липня — Ганна, Іраїда, Макар, Олександр [Арсеній, Гаврило, Григорій, Вероніка, Іван, Марія, Михайло, Федір].
26 липня — Гнат, Сергій, Федір [Антон, Гаврило, Степан, Юліан].
27 липня — Герман, Еммануїл Іван, Микола, [Іван, Костянтин, Микола, Петро, Степан, Федір].
28 липня — Анастасія, Антоніна, Василь, Іван, Ірина, Микола, Олена, Остап, Павло, Юліан, Юхим [Василь, Володимир, Петро].
29 липня — Анатолій, Костянтин, Михайло, Микола, Олександр, Олексій, Остап, Роман [Валентина, Іван, Павло, Петро, Федір, Юлія, Яків].
30 липня — Анатолій, Валентин, Герман, Іван, Лука, Максим, Павло [Вероніка, Леонід, Маргарита, Марина].
31 липня — Антон, Арсеній, Василь, Володимир, Георгій, Денис, Іван, Йосип, Костянтин, Максим, Микола, Сергій, Степан, Юрій, Ганна, Єлизавета. [Афанасій, Омелян, Іван, Степан].

27 липня – День герба та прапора Запорізької області; День медичних працівників.
28 липня – День працівників торгівлі; День РР-фахівця.
29 липня – День Сил спеціальних операцій Збройних Сил України.
30 липня – Всесвітній день боротьби з торгівлею людьми; Всесвітній день вишивки.
31 липня – Міжнародний день вшанування рятувальників.
1 серпня – День інкасатора; Винесення чесних древ Животворного Хреста Господнього; Маковія; Медовий Спас [Перший Спас, Спас на воді].

ДЕНЬ ЗА ДНЕМ

Робота запорізьких істориків стане експонатом музею у Британській Колумбії

МИ НІКОЛИ не бачились та навіть не чули одне одного. Та наприкінці червня я взяла з полиці перший том «Реабілітованих історією. Запорізька область», погортала, побачила знову знайомі сторінки – і передала тим, кому книга потрібніше. Без великої надії повернути такий самий том на місце. Історія ця почалася шість років тому, коли я отримала в месенджер листа: “...написав Віктору Пеннеру, але він не з'являється на ФБ. Тож Віктор Єкшов порадив звернутися до вас. Тут така ситуація: мій друг та його батько в Канаді намагаються прояснити інформацію про батька/дідуса, якого забрали НКВС у 1938 році і після цього він просто зник. Його сім'я намагається щось з'ясувати, але безрезультатно. Його ім'я: Корнеліус, прізвище: Петкау. Рік народження 31 грудня 1901 року. Жив із сім'єю у селі Кронсталь в Україні. Потім село називалося Павлівкою. А сьогодні називається Долинське [у Запорізькій області]. НКВС забрало його 18 лютого 1938 року без пояснення причин. Тато мого друга – один з останніх із роду українських менонітів, який народився в Україні. Може, ви зможете допомогти дізнатися, що ж з Корнеліусом сталося після того, як його забрали. Наперед вам вдячний!”

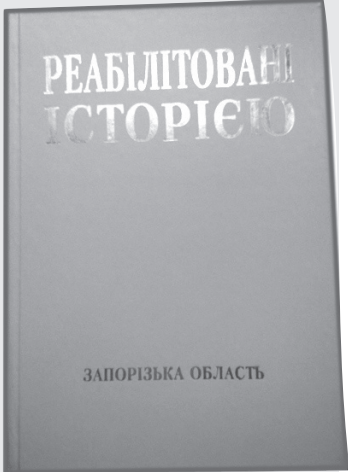
Я знала, де шукати відповідь, тому що знаю людей, які працювали у державному проєкті «Реабілітовані історією» у Запоріжжі. Результатом стали шість томів, виданих з 2004-го по 2013 рік. Роботу по нашій області не завершено, як сказав мені автор та редактор запорізького видання Степан Ревякін. Досліджено 25 тисяч справ – із 400 тисяч скалічених та перерваних НКВД людських життів. У шостому томі був надрукований мій матеріал про лікаря Володимира Миколайовича Деревенка. А у першому, виданому 20 років тому, я побачила довідку про Корнеліуса Івановича Петкау: “...1902 р. народження, с.Івангород, проживав у с.Долинське Запорізького району Запорізької області, німець, освіта початкова. Комирник колгоспу ім.Дімітрова. «Трійкою» УНКВС по Дніпропетровській області 6 жовтня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 8 жовтня 1938 року в м.Запоріжжі. Реабілітований у 1959 році”.

Тож доля Корнеліуса Петкау стала відомою родині через 80 років по його смерті. Син марно сподівався, що татові дали пожити після арешту... Тоді, у 2018 році, історик Валерій Стойчев знайшов мені

Пам'ятник, на який зібрали гроші діти репресованих, стоїть на місці зруйнованої при відступі із Запоріжжя будівлі НКВС. Тут і відбувалися розстріли. Це наша запорізька стіна плачу

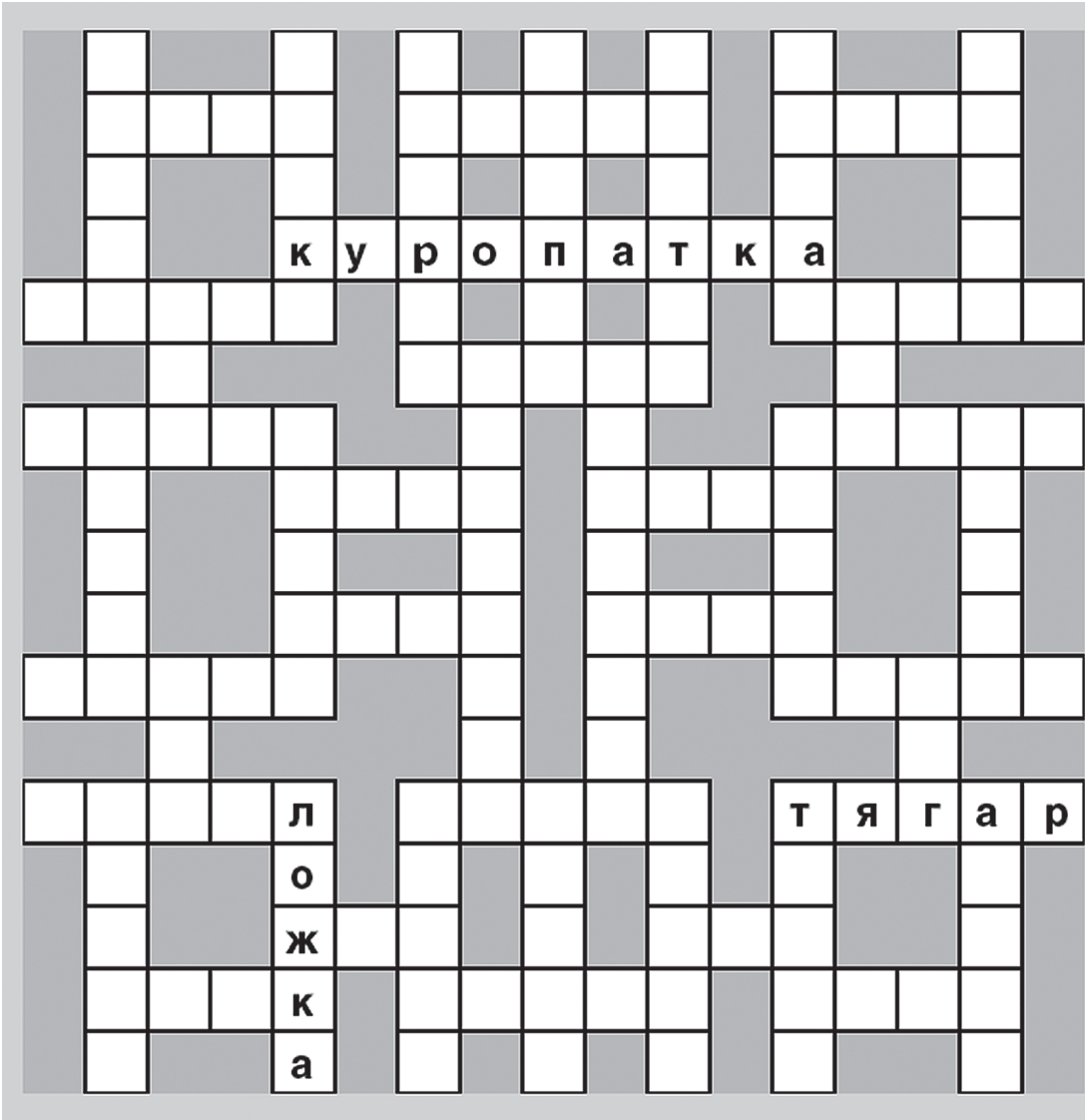
ще один примірник першого тому, і я передала його до Канади. Та історія мала недавнє продовження: “Інно, вітаю. Це Марк із Торонто. Як ви? ... Ми постійно слідкуємо за ситуацією в Україні. Кен, якому ви переслали книгу [він такий вдячний з того, ви не уявляєте] питає, де можна придбати такий самий екземпляр, оригінал. У Британській Колумбії створюють музей, і шукають

можливості придбати таку саму книгу. Ви можете підказати?” Мені важливо було, щоб книга, в якій збережено ім'я Корнеліуса Петкау, 14-ти людей на прізвище Пеннер [а те, що наш неймовірний знавець менонітської історії втратив під час репресій діда, ми знали], батька художника Василя Дяченка – Кирила Івановича Дяченка – потрапила до музею, де на роботу запорізьких краєзнавців чекають небайдужі люди. Тому я взяла з полиці свою книгу та передала в Канаду.

Інеса АТАМАНЧУК,
фото авторки та з відкритих Інтернет-джерел
Детальніше – на www.mig.com.ua

АНТИКРОСВОРД ВІД СЕРГІЯ КРИЖАНІВСЬКОГО

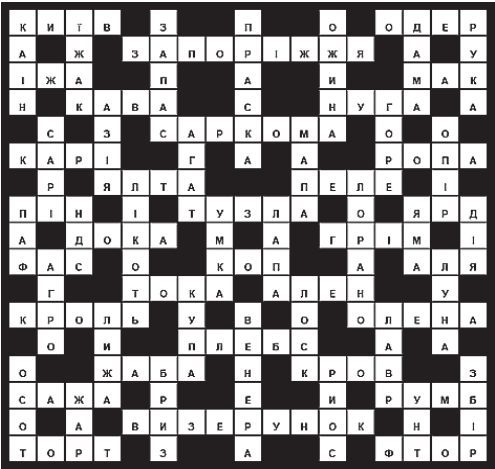

ПОСТАВТЕ ВСІ СЛОВА НА СВОЇ МІСЦЯ

АНТИКРОСВОРД – це кросворд, у якому визначення не потрібні: всі слова вже відомі і їх лише потрібно розставити по готовій сітці. При розгадуванні антикросворду потрібні не енциклопедичні знання, а логіка, уважність та вміння перебирати варіанти.

Азов, Акт, Аліна, Амати, Антон, Байпас, Вокал, Думка, Жук, Інд, Інтер, Ірак, Ірвін, Казка, Квест, Краб, Крок, Куропатка, Кістяк, Лаціо, Ложка, Настя, Носок, Ніка, Осло, Осока, Острівок, Ощадбанк, Патрон, Порка, Прайд, Родео, Рок, Ріг, Скука, Сокіл, Сором, Сталь, Стікс, Торт, Труба, Тудор, Тягар, Ума, Умова, Урна, Фазан.

Відповідь на антикросворд, опублікований 4 липня

“Сій хліб і квіти – всупереч напастям...”

У Запорізькому обласному художньому музеї відкрилася колективна виставка живопису і графіки «Майбутнє починається сьогодні».

На ній представлені 76 робіт 23-х авторів.

Знаменно, що виставка відкрилася у День Конституції України. На цьому акцентувала увагу присутніх кураторка виставки **Ольга Дворна**. «Основний закон України гарантує суверенність нашої держави, наші кордони, демократію, свободу волевиявлення. Тож ця виставка присвячена і нашій державі».

5-й «Запорізький пейзаж»: мета поставлена – до праці

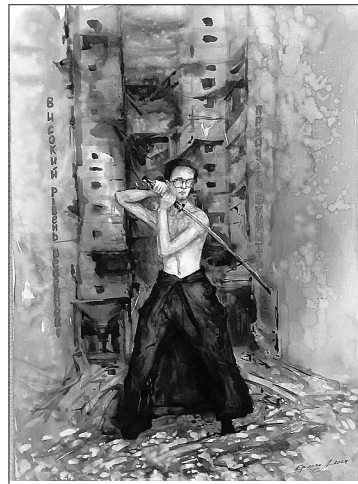
«Майбутнє починається сьогодні» – це підсумкова виставка цього річного пленеру «Запорізький пейзаж». Пленер проводиться з 2016 року, мав перерву [спочатку країною ходив COVID-19, потім почалося повномасштабне вторгнення]. Традицію відновили минулого року, дещо в іншому форматі, до участі у четвертому пленері «Запорізький пейзаж» запросили лише тих митців, хто залишився жити і працювати у Запоріжжі. Торішня виставка мала назву «Незламна кульбаба».

Цього року пленер «Запорізький пейзаж» відбувся упр'яте. «На Міжнародний день музеїв ми зібралися, поїли плову, помилувалися природою, поспілкувалися, – розповідає Ольга Дворна. – Мета була поставлена, назва озвучена, і всі почали працювати. Стиль був вільний. Ми не обмежували митців у жанрах чи техніках. І результат вийшов вдалим. Ми побачили, що художники трохи оговталися, бо минулого року багато хто через стреси не міг навіть пензля у руках тримати. Зараз вони зібралися з думками – і вийшла потужна виставка, – зовсім не така, як «Незламна кульбаба». Тут емоція інша, настрої інші».

Оговталися, зібрали думки до купи

Музеологи запросили до участі у виставці і митців, які давно не брали участі у пленерах, але мають гарні твори, які ще жодного разу не були представлені в музеї. Зокрема, у соцмережах пані **Ольга** побачила роботу **Анатолія Тарабанова** «Палаючий час» і запропонувала йому представити її в експозиції. Епохальним **Ольга Дворна** вважає і твір **Тетяни Височиної** «Дзвони Хортиці». Це полотно мисткиня розпочала писати ще на крайньому [до пандемії] пленері «Хортиця крізь віки», але воно якось «не йшло». Проте минулого року художниця повернулася до цього сюжету – і він заграв новими інтонаціями, що відбивають сьогодення.

Багато робіт написано саме цього року. **Лариса Єрмак** представила свіжу картину, присвячену зруйнованому Дніпрогесу. Цікаво, що веселку над греблю художниця не

домислила, а справді побачила в природі. А в іншій своїй роботі мисткиня використала незвичну фарбу – сік від шовковиці. «Мені сподобався як пошук виразних засобів, так і сам підхід: ось молодий хлопець в окулярах на фоні старого нашого млина займається бойовими мистецтвами... Зображено людей, які не військові, але готові брати до рук зброю і захищати свою домівку і землю», – каже Ольга Дворна.

Важкі часи, та художники вже мріють про майбутнє

На виставці багато пейзажів – запорізьких, карпатських, кримських [останні – з довоєнного буття]. Їх у живопису, акварелі, графіці натхненно творять **Олександр Зверев, Тетяна Височина, Микола Боровик, Микола Шиверський, Вадим Мітков, Ольга Харькова, Інна Алещенко-Березняк, Світлана Бойко, Анжела та Євген Прокоф'єви, Владислав Бараник**. Захоплюють чудові зразки природних краєвидів та урбаністичних пейзажів **Наталії Луценко**, яка майстерно володіє як складною акватипією, так і цифровою графікою. А **Олена Сауріна** представила наше місто у привабливих ніжних фарбах вітражного розпису. Портретний жанр представлено незламними і волюбленими образами жінок у виконанні **Олександра Жолудя** та **Анатолія Івченка**.

І хіба буває забагато квітів? Ольга Дворна згадує рядки поетеси Людмили Муриної:

“А ти сій квіти жовті, сині – різні,
Щоби вони встелили всі шляхи,
Якими повертатимуться грізні,
Найкращі в світі наші вояки
Додому, до родини і до щастя...”

Сій хліб і квіти – всупереч напастям.

Багато сій...

Яке їх тут різноманіття! Весняні білі власної домівки, польові у літніх букетах, паркові, садові, лісові... Пишні, вишукані, тендітні, тривожні і заспокійливі – їх треба просто побачити! **Ольга і Оксана Кіргееви, Наталія Коробова, Віталій Марченко, Олександр Зверев, Світлана Бойко, Антон Шеретов, Ольга Харькова** дарують нам цю можливість.

“Важкі часи, але душа у художників квітне. Майбутнє – ось

воно: закладається воїнами, нацією, суспільством, всіма і кожним. Сподіваюся, що воно в цій виставці присутнє. Ми маємо показувати – і показуємо, що ми сильні, вільно мислимо і можемо творити – у тому числі і такі культурні події. Дякуємо Збройним Силам України за цю можливість і чекаємо, коли українці виженуть ворога з нашої землі».

«Майбутнє починається сьогодні» – справжній подарунок містянам і новим мешканцям громади. Відкривайте на виставку! Вона буде демонструватися до 4 серпня.

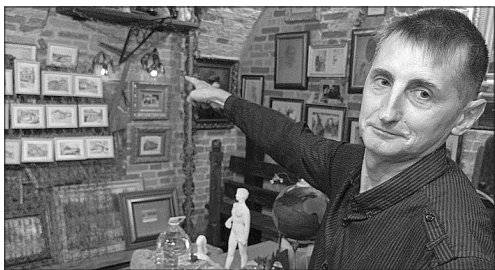
Ганна ЧУПРИНА, фото авторки

Ювіляр-краєзнавець запрошує на виставку архітектурних пам'яток

ВИСТАВКА акварелей **Костянтина Антонця**, відомого своїми краєзнавчими розвідками просторами Запорізької області, увічнею легкими рухами на папері неповторний вигляд маленьких міст та селищ. Приватні будиночки та громадські будівлі німецьких колоністів надають неповторного вигляду Півдню України.

Та, на жаль, ми втрачаємо цей вигляд через вторгнення російських загарбників. З окупованих територій повідомляють про втрати. І, дивлячись на акварелі, **Костянтин** сумно констатує, що деяких будівель уже нема: розбиті вщент та розібрані, до фундаменту та підвалів...

Підготувала та відкрила виставку «Сузір'я нашого краю» до ювілею художника **Валентина Іллівна Баталкіна-Бурлай**. Ця подія за датою майже співпала із відкриттям 16 років

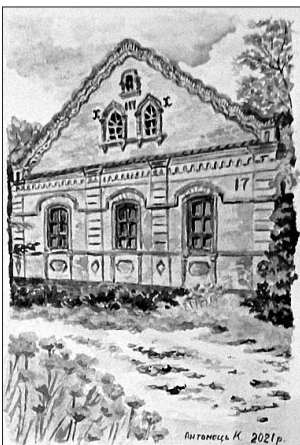
тому Музею-галереї кераміки та живописної творчості Іллі та **Олексія Бурлай**. Тоді це був ювілей **Олексія Петровича Бурлая** [1918-2000].

Нині ж приводом став набагато скромніший ювілей пана **Костянтина**. Багато років та подій ще попереду!

На ювілей прийшли друзі, поціновувачі унікального музею, дослідники історичного минулого України. Велись цікаві розмови

біля кожної роботи, біля цеглин із клеймами, за кожним із яких – події, люди, успіх та втрати... Прозвучало й музичне привітання: учениця Запорізької ДМШ №6 зіграла на старовинній фісгармонії.

Стара молочарня в Осипенко [Новоспасівці] Бердянського району

Це вже третя виставка в житті **Костянтина Антонця**. «На акварелях ви можете побачити кілька десятків архітектурних споруд, кожна з яких має більш ніж столітню історію, тому виставка за правом може носити назву «Сузір'я нашого краю», – сказала на відкритті **Валентина Баталкіна-Бурлай**.

Виставка пізнавальна та щемна. Відвідати її можна по **понеділках, середах, п'ятницях, з 10.00 до 13.00** [вхід – з вулиці Благовіщенської].

Інеса АТАМАНЧУК, фото **Миколи БАРИШЕВА**

Генеральний директор **Геннадій ДЕРИБАС**

ГАЗЕТА «МИГ»
Виходить з 12 листопада 1939 р.
[до 1 січня 1991 р. –
«Комсомолец Запоріжжя»].
Засновник і видавець:
ТОВ «Газета «МИГ»

приймальня: (061) 787-52-11;
служба розповсюдження: (061) 787-51-41;
E mail редакції: postmaster@mig.com.ua Web-сторінка: www.mig.com.ua
Рекламна служба газети «МИГ»: (067) 610-64-24, 787-51-94, 787-50-44,
rs@mig.com.ua, reklama@mig.com.ua

Редакція виплачує гонорари лише за замовлені матеріали.

НАША АДРЕСА: м. Запоріжжя, пр. Соборний, 152, 5-й поверх.
Зупинка міського транспорту: «Площа Пушкіна».
Адреса для кореспонденції: а/с 8030, м. Запоріжжя, 69095.
Газета виходить раз на тиждень щочетверга. Обсяг 2 д.а.
Друк офсетний. Тираж 15000 прим.
Номер рішення Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення №2064 від 13.06.24 р.
ідентифікатор медіа R30-04543
Зам. № 2400112

Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за підбір і точність наведених фактів і цитат, економіко-статистичних даних, власних імен, географічних назв та інших відомостей, а також за розголошення даних, які не належать до відкритих публікацій. Редакція може публікувати статті в порядку обговорення, не поділяючи точку зору автора. Відповідальність за достовірність реклами несуть рекламодавці. Використання матеріалів, опублікованих на сторінках газети та сайту «МИГ», можливе лише за згодою редакції.

Листування з читачами – тільки на сторінках газети. Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються. В опублікованих програмах телепередач можливі зміни.

Співробітники «МИГ» – гуманісти. Якщо ви знайшли в номері нашої газети помилки та неточності, сприймайте, будь ласка, це правильно: є люди, для яких пошук друкарських помилок – велике задоволення. І лишати їх цього – не гуманно.

Дякуємо, що ви нас читали!

Номер
підписано до друку
17.07.24
об 11.00.

Кольороподіл і друк
ТОВ «Український Друк».
м. Запоріжжя